

БЕРНД УЛБРИХ ОМАГЪОСАНИЯТ КОТАРАК

Превод от немски: Лидия Капонова, 1985

chitanka.info

На разсъмване прелетяха на петнадесет милиона километра от Сатурн. Малко по-късно един пътник от Пенелопа се оплака от закуската. Той дори се осмели да се усъмни, че командирът на космическия кораб икономисва от яденето, а парите отиват кой знае къде.

„Каква низост“ — помисли си Джейсън. Откакто беше командир, никога не бе имал недоразумения с пътниците. Беше му неприятно да се занимава с подобен род дреболии. Без колебание изхвърли младежа от кабината си.

Пенелопецът се бранеше с всичките си разклонения, захващаше се с куките си за всяка достижима издатина и викаше пронизително, претендирайки за по-чист силиций. Дори през вратата Джейсън го чуваше как заплашва, че ще се оплаче в междугалактическата служба по сигурност.

Виковете се отдалечиха, затихнаха и изчезнаха съвсем.

Джейсън се отпусна с въздишка в едно кресло. Това бе седмото му пътуване с крайцер за далечни полети, петото като командир. Подреждаше машинално документите, от време на време ругаше и даваше указания на екипажа по радиото. Излапа набързо яденето, което му сервира един безшумен робот. Когато вратата се затвори след автомата, той вече беше забравил какво е обядвал.

По време на приземяването Джейсън седеше на главния пулт за управление. Мощният кораб вибрираше. Спирачните механизми работеха нормално. Крайцерът пътуваше към Земята. Двадесет километра над пистата за приземяване една от витломоторните групи излезе от строя. Джейсън почти се зарадва на възможността да се изяви. Корабът леко пропадна. Той веднага го овладя отново. Указанията му към агрегатите и екипажа бяха точни. Приземяването беше безупречно, при все че дългият четиристотин метра крайцер кацна малко твърдо.

Джейсън отправи чрез адютанта няколко любезни прощални думи към пътниците. Това беше междугалактически обичай. Все пак бяха преодолели заедно разстояние от почти двадесет светлинни години.

След като пътниците напуснаха кораба, Джейсън се отправи към сградата на летищното управление, за да уреди необходимите формалности. Усещането, че е отново на Земята, го завладя едва когато

се обади на главния диспечер Ракел, за да поиска отпуска. Ракел бе един от етапите в неговите полети, последният и всеки път най-неприятният.

Ракел прие Джейсън необикновено любезно. Мършавото му лице се опъна, очите му блеснаха, а и без това острата брадичка изхвъркна още повече напред. Приличаше на грачеща птица. Когато поздравяваше някой завърнал се пилот, той винаги се смееше, винаги по един и същ начин. Това за него бе най-голямата радост, откакто единствен бе останал жив след една авария отвъд Уран.

Той се приближи към Джейсън, понакуцвайки, разтърси ръката му от долу на горе, тъй като беше чувствително по-нисък, заведе го в един ъгъл и го бутна в меко кресло. Джейсън потъна в прегръдките на креслото като в дълбоко блато. Заедно с безпомощността му растеше и недоверието му. Този път поздравът му се струваше прекалено любезен.

По същия начин Ракел се беше усмихнал и преди осем години, когато за пръв път бе поздравил новоизлюпения астронавигатор Джейсън. Той не беше забравил това.

— Е, млади човече, малка разходка из Космоса, а? Ще издържиш на темпото. Всички свикват. То е като с морската болест.

После се засмя и подаде на Джейсън заповед за полет с продължителност десет светлинни години. На командира му се стори, че Ракел го занася, но като новак сметна, че е по-добре да се усмихне любезно.

— Как мина пътуването? — осведоми се Ракел. Вече не се усмихваше. Почти без да гледа, наля със сигурна ръка по една ракия. — Имаше ли неприятности с пътниците? Твоят крайцер отива на ремонт.

— Подготвил съм всичко. Екипажът излиза в отпуска.

— Заслужихте си я. Имаш ли нещо предвид?

— Не, просто така — отвърна Джейсън, — разтоварване.

— Е, добре — Ракел отново се усмихна.

Джейсън стана по-внимателен. Това беше необичайно. Никой не бе виждал Ракел да се усмихва два пъти на ден.

— Впрочем — каза Ракел — моите поздравления, макар и със закъснение. С това ти ставаш най-младият пилот, носител на кометовата опашка. Браво.

Джейсън прокара ръка по петлицата. Златната коме-това опашка погали пръстите му.

— Още не си свикнал, а? — заинтересува се Ракел.

— Какво искаш от мене? Искаш нещо, нали? — попита Джейсън.

— А, да — отвърна Ракел, като че ли едва сега си спомни за своето намерение. — Сигурно още не си бил на Венера?

— Не — отвърна Джейсън предпазливо. — Какво да правя там? Та аз не съм фойтонджия за предградията.

— Правилно — Ракел потърка брадичката си. — Навремето ти веднага започна с далечни полети. — Той като че ли имаше намерение да каже още нещо, но замълча.

„Какво ли иска от мене — си помисли Джейсън, — не бива да показвам слабост.“

— Разбира се, ти имаш право — каза той делово, — никога не съм бил на Венера. Нямам и желание. Алфа Кентавър, Орион, дотам и обратно. Какво да правя на Венера?

— Например — Ракел направи пауза — да занесеш там замразени свине, картофи и телени четки, а и още някои дреболии.

Джейсън си пое дълбоко въздух. Гласът му прозвуча твърде силно, когато каза:

— Добре, но за какво са ни телени четки? — Той изпи чашата си на един дъх.

— И аз не знам — отвърна Ракел. — Освен това няколко тона вакса — додаде той безстрастно.

— Някой се е побъркал — разлюти се Джейсън. — Вакса на Венера!

— Консистенцията се изготвя само по стари рецепти. На Южния полюс откриха някакъв чудат старец, който все още карал дървени ски; тях той мажел винаги с вакса. Той знаел такава рецепта. Вероятно точно тя ни трябва.

— Все ми е едно — измърмори Джейсън. — Изпратете в най-скоро време някой, преди свинете да са родили.

— Точно това смятаме да направим — каза Ракел злобно ухилен. — Ще летиш *ти*.

Ето каква била работата! Искаха да ги изпързаят. Тая лицемерна лисица, помисли си Джейсън. Сега, когато вече знаеше за какво става дума, се почувствува облекчен.

— Излизам в отпуска — отвърна той хладно.

— Виж какво — каза Ракел приятелски, — след такава разходка отпуската ще ти бъде още по-приятна. Ще има какво да разказваш. На тези скучни дълги рейсове нищо не се случва. — Той изведнъж, се засмя. — Рискът не е по-голям от обикновено. Само дето ще имаш навярно малко работа. Да. Не можем да ти предоставим най-модерния кораб, разбираш, нали? Времето. Времето напират.

— Всичко ми е ясно — каза Джейсън иронично. — И така, колко е стара тази таратайка?

— Ами — Ракел се замисли, — между осемдесет и сто години. Не повече — успокой го той.

— Не повече ли? — попита Джейсън насмешливо. — Свикни с мисълта, че аз няма да летя.

Ракел разглеждаше с интерес ноктите си.

— Да не мислите — изкрещя Джейсън, — че ще се оставя да ме пратят по дяволите! Според вас тази таратайка е най-добрата възможност за един млад човек да се прояви, така ли? — Той се измъкна от тясното кресло и продължи разпалено откъм прозореца: — Значи заради една глупост искате да заложите на карта живота на най-добрия си пилот? — обърна се и се загледа навън.

На терасата на ресторанта се бе разположила група абсолютно кръгли лаопси, а един ядосан сервитьор напразно се опитваше да им обясни, че биха могли да се настанят по-удобно долу, на приземния етаж, тъй като покривната конструкция, на която се намираше терасата, не е предвидена за свръхтежки товари. Един дори се беше опитал да се намести в кресло, което издържаше тежест само до сто килограма, и по този начин го бе счупил. Паднал на пода, той ругаеше невинния сервитьор, което можеше да се разбере по разкривения овал на кръглото му тяло. Останалите от групата не обръщаха внимание на случилото се.

Джейсън вече имаше неприятен опит с лаопсите. Те предпочитаха да се преструват, че не разбират земния език, извличайки по този начин всички облаги, въпреки че нямаше лаопс, който да не владее поне двеста галактически езика и диалекта. Накрая сервитьорът избяга отчаян. Джейсън се обърна с гръб към прозореца.

— Ако изпратим някое от младите неопитни момчета — каза Ракел, — все едно да го изхвърлим през прозореца. Ти си единственият

пилот, който е свободен в момента. *Ти* ще летиш.

— Отказвам.

— Вземи си някой по-силен сапун — продължи Раquel делово, — по пътя ще си изцапаш ръцете. — Той изглеждаше съвсем дребен в креслото.

Джейсън дори не го мразеше. Преброи колко крачки има до бюрото. Бяха осем. Без да погледне Раquel, той взе под мишница един куп документи, грабна от масата касетата с данните за полетите и напусна помещението, без да поздрави.

— На борда ще има някой, който ще те напътствува — извика Раquel след него. — Бъди любезен с него!

Транспортърът се издигна на около сто и петдесет метра. Предните прожектори заслепяваха Джейсън и той трябваше да примижи, докато гледеше нагоре. На ярката светлина по обшивката на кораба ясно се открояваха всяка кръпка, всеки белег. Кожухът изглеждаше като покрит със струпеи. Джейсън потърси опора в един от телескопните стълбове. Ръката му се плъзна по гладката повърхност. По метала потече черно масло, което се примеси с вода върху бетона и се превърна в, малко проблясващо езерце. Примирен, той изтри ръка в панталона си. Опита се да спечели време, да забави неизбежното, като престъпник изпълнението на присъдата си, но усети слабост в краката си. Испита самосъжаление. Машинално стъпи на платформата на асансьора, който потегли със скърцане, разтърсвайки се, като че ли всеки момент щеше да излезе от водещите релси. Джейсън се държеше, но след втория трус ръчката се счупи и той я захвърли с ругатни.

Пред въздушния шлюз асансьорът спря с тласък, който свари Джейсън неподготвен и без малко не го изхвърли през отворената преграда. В търсене на опора ръката му помете остатъци от ръжда и сива мазилка. Джейсън се окопоти и се огледа наоколо.

Въздушният шлюз бе учудващо голям. В един от ъглите имаше овехтял градински стол, на който се бе разположил удобно белокоп човек. Главата му бе клюмнала на гърдите и той похъркваше леко. Подпрял крака на една успоредна на стената тръба или по-точно на един вентил за свръхвисоко налягане, той балансираше стола на задните му крака.

Джейсън не повярва на очите си.

— Хей — извика той, — да не ти е омръзнал животът? Веднага свали краката си оттам! Всеки момент тръбопроводът може да се пукне.

Старецът вдигна глава, сумтейки, примижа с дясното си око и смънка неясно, че докато спял, имал нужда от свеж въздух. После отново затвори очи, отпусна глава и продължи да похърква.

Джейсън, който нямаше намерение да отстъпва, издърпа краката му от вентила и погледна тържествуващо противника си. Старецът се сви, като че ли това ни най-малко не го засягаше. Освободеният от тежестта вентил изсъска, разнесе се пронизителен звук и преди Джейсън да разбере какво става, преградата на въздушния шлюз се спусна.

Джейсън помисли, че ще се задуши от яд.

— Какво значи това? — изкрещя той. — Пусни ме веднага от тази маймунска клетка! Кой ти разреши да спускаш преградата? Веднага я вдигни!

Старецът изпъшка, изправи се на стола и отвори очи.

— Добър вечер, синко — каза той любезно. Гласът му бе ясен и силен, съвсем не като на старец. Бе на около седемдесет години. Кожата на лицето му бе тъмнокафява и прорязана от бръчки. Светлосивите му очи проблясваха като кристали върху сивкава скала. — Казвам се Джипси. Ти самият спусна преградата, синко!

Джейсън не обърна внимание на думите му. Това беше върхът. Идеше му да счупи главата на Ракул.

— Пусни ме навън — упорствуваше той. — Никой не може да ме задържи насила и да ме принуди да правя каквото и да било. Измислете нещо друго. Нямам намерение да чакам тая камара развалини да се срине под краката ми.

Джипси въздъхна смирено:

— Както искаш. — Завъртя се с деветдесет градуса на стола си, вдигна крак и го постави на вентила. Съскане-то заглъхна. След няколко секунди се чу същият противен шум, който Джейсън бе чул, преди да се спусне преградата. Стоманената стена се прибра бавно-бавно. В шлюзовото помещение нахлу студен нощен въздух.

— Лека нощ — каза Джейсън на излизане. Стъпи на люлеещата се платформа и зачака тя да потегли. Но не се случи нищо.

През шлюза чу Джипси:

— Е, синко, значи не искаш да летиш с тази развалина?
— Не — извика Джейсън, — потърсете си някой по-глупав! —
Скочи няколко пъти силно върху платформата, за да я задвижи отново.
— Нещо не ти е по вкуса, а?
— Точно така.
— Е, да, нали си водещ пилот!
— Точно така.
— Не ти се занимава с тази стара кофа май?
— Не — избоботи Джейсън и ритна асансьора.
— Свикнал си на по-хубаво, нали? Натиснеш копченцето и хоп
— летиш.

Джейсън се хвана за ударения крак. Чувстваше се подвластен на свръхземни сили. Като че ли и адът, и небето се бяха съюзили срещу него, сякаш старецът беше пратеник на Луцифер, а транспортърът — зейнала врата към пъкъла. Светът не бе справедлив към него. Пъхна глава в шлюза. Джипси седеше така, както го беше оставил.

— Какво изобщо искаш? — попита Джейсън. — Да не си дошъл да ми четеш проповеди?

— Аз — каза Джипси — съм длъжен да ти помагам.

— Ти ли?

„Шегобиец“, помисли си Джейсън.

— Никой от вас, младите петли, не знае как да се оправи с истински космически кораб — продължи Джипси. — Можеш да бъдеш спокоен, синко, всичко съм проверил и поправил.

За да не стои повече наведен, Джейсън влезе в шлюза.

— А какво става с преградата? — попита той рязко.

— Нищо, синко, нищо.

— Престани най-накрая с това „синко“ — викна Джейсън. После млъкна изплашен, тъй като гласът му прозвуча по-силно от необходимото.

— Вентилът не е съвсем уплътнен — продължи спокойно Джипси. — От време на време вратата се отваря от само себе си. Трябва да я притвориш малко, а после да скочиш бързо навън. Ако избърза, човек може да успее. Знаеш ли, нямаше резервни части. Но във всемира така и така няма да имаш нужда от тях. Там ще можеш да обслужваш преградата ръчно. Това все още е най-сигурното.

— Адски успокоително е да се знае това — каза Джейсън.

— Е, виждаш ли, синко — възкликна Джипси весело, дръпна крак от вентила и стана, — направих за твоята сигурност повече, отколкото си мислиш, можеш да бъдеш съвсем спокоен. Някой е пренесъл вещите ти, а за всичко останало се погрижих аз.

Докато външната врата се затваряше, скърцайки, Джипси изчезна през вътрешната. Джейсън се поколеба, но за него обратният път беше затворен. Старецът го беше подвел. При това той въобще не бе усетил.

— Хайде, идвай! — викна Джипси. — Ще ти покажа моя музей. Ще видиш, че съвсем не е толкова лошо, колкото изглежда на пръв поглед.

Джейсън пропъзля през отвора и последва Джипси, който вървеше няколко крачки пред него. Коридорът беше тесен и мръсен.

— Ще свикнеш — започна старецът отново. Той почука с пръст по стената. — Човек наистина може да се влюби. Ще видиш, има дори характер. А какво имат тези модерни кораби? Там всичко работи, няма грешка. Какъв характер могат да имат те?

Джейсън не разбираше какво точно иска да каже Джипси, но изведнъж изпита необяснима симпатия към стареца. Тъкмо искаше да кимне в знак на съгласие, когато почувства силен удар по десния си крак. Трябваше да се подпре с ръка на стената за да не загуби равновесие.

По коридора мина някакво бледожълто животно и изчезна като призрак зад близкия ъгъл. Всичко стана така бързо, че той не можа да разбере дали това бе земно същество или не. Преди да се реши да попита, Джипси каза небрежно:

— Това беше Йохана. Той лови мишки.

— Как така *той*? — запита Джейсън объркан. — Нали се казва Йохана? Какво е това изобщо? А и откъде тук може да има мишки? — Той се огледа с недоверие.

Джипси отново бе няколко крачки напред.

— Животното — каза той с упрек — е една съвсем нормална котка. — Джейсън не можа да види, че в този момент той се ухили странно.

— Но това тук не е зоопарк — ядоса се Джейсън. — Може би трябва да транспортирам и товар канарчета! Не бих се учудил, ако си скрил в реакторната камера калеозавър.

— Би било идеално място за него — отвърна Джипси. — Те не могат да живеят без стабилна доза рентгенови лъчи. Би трябвало да се създават идеални удобства на всички живи същества в непозната обстановка.

Джейсън се почувства несигурен. Трудно беше да направи разлика кога Джипси се шегува и кога говори истината.

— Слушай — каза той, — за глупак ли ме смяташ?

— Внимавай — предупреди го Джипси, — тук има локва.

От тънка тръба непосредствено над пода извираше ръждивокафява каша, която изтичаше към една вдлъбнатина на пода. Там се бе образувало малко езерце, а от него пък изтичаше мътно поточе и изчезваше зад стената. За да мине през него, Джейсън трябваше да направи голяма крачка. Той хвана Джипси за ръкава.

— Наистина няма защо да се тревожиш — каза старецът. — Кълна ти се, че по време на полета всичко ще бъде наред. Този кораб е чувствителен. Самият аз съм летял дълги години с него. Той е като човек, който се премества от полярния кръг на тропиците — разболява се. Едва когато се завърне в родината си, оздравява отново. Това е неговата родина, синко, той е свикнал с Космоса. Можеш ли да се справиш с електричеството?

— Няма страшно — отвърна Джейсън, — но...

— Това всъщност е единственото, което от време на време ми създава грижи. Но ти ще се справиш. Летял си с толкова сложни машини.

Стигнаха пред входа на командната зала. Джипси му нареди да влезе и изчезна, без да чака отговор. Джейсън погледна, към коридора — котката я нямаше. Но и без нея изгледът, който се откри, беше достатъчно потискащ. Стените бяха очукани и издраскани. Поколения космонавти бяха разкрасявали, явно от незадоволени творчески амбиции, едноцветните стени, водени от своето въображение, което явно е било плодносно като тропическа джунгла. Стената бе запълнена с петметрова летяща змия. В завитата ѝ опашка друг някой беше изрисувал оскъдно облечена девица, а следващият беше поставил в ръцете ѝ обикновено шише ракия. Всичко това беше зачеркнато — явно от някой моралист — с две яркочервени кръстосани линии. Джейсън си науми по време на полета да изтрие тези цапаници и да

боядиса целия коридор, да го направи чист и светъл като блестящите от чистота помещения на своя крайцер.

Когато Джейсън влезе в залата, Джипси бе коленичил пред една отворена кабелна шахта и бърникаше там с някакъв инструмент. От една оголена инсталация на равни интервали от време изскачаше със съсък и пукот едносантиметрова синкава искра. Приличаше на пламък, излизащ от дулото на оръжие.

Рушенето на кораба започна. От превключващите вериги и релета се разнасяха странни тонове, а един стар електронен мозък играеше ролята на командващ офицер, наистина вече малко склерозирал, което беше довело до недопустимо повишаване на електрическото му съпротивление, но все още използваем: За стрелба! Огън! — това го можеше всеки електронен тъпак.

На Джейсън му се искаше да се откаже. Пред лицето на предстоящата опасност това не му се струваше позорно. Той погледна превития гръб на Джипси, който съвсем изчезна в шахтата. Само краката му все още стърчаха навън. От време на време се чуваше глухо като от гроб по някоя ругатня.

На въпроса на Джейсън, дали би могъл да помогне с нещо, Джипси отговори отрицателно — щял да свърши скоро.

Джейсън се огледа. Помещението беше кръгло. В средата се намираше и-образният команден пулт с две пилотски места, от които само едното беше необходимо, тъй като от години близките до Земята полети бяха обслужвани от един пилот. Таванът на помещението беше във формата на купол, висок пет метра, и откриваше като панорамен екран изглед към гонещите се над кораба облаци, сред които тук-там се показваше късче ясно звездно небе. Безмълвната тишина наоколо ужасяваше Джейсън. Вероятно външните микрофони не бяха включени, а може би и въобще не работеха. И така облаци те летяха болезнено тихо по небето, сякаш искаха да скрият своето бягство и да накарат наблюдателя да повярва в някакъв сън.

„Поне изгледът е хубав“ — помисли си Джейсън с облекчение и плъзна поглед надолу. Тук стените изглеждаха още по-зле, отколкото в коридора или в шлюза. Изображенията наподобяваха пещерни рисунки, изпълнени с много фантазия, имаше и мазни петна от мръсотия и пръски от боя, примесени безредно с драскотини и всякакви цапаници. Тук-там обшивката липсваше и погледът попадеше

върху кабели и тръбопроводи. Миришеше на нагорещени изолатори. От време на време прокапваше по някой фланец или пък изсъскваше бяло облаче пара.

Джейсън поклати глава недоверчиво. Не можеше да си представи, че това нещо ще лети. При старта вероятно щеше да има гръм и трясък и стотици хиляди частички щяха да поемат по собствен път. За момент тази въображаема картина го развесели по особен начин.

След това обаче той се разбунтува. Действително разрухата далеч бе надхвърлила допустимите граници. През целия си живот не бе имал основание да бъде недоволен от съдбата си. Всичко, с което се захванеше, се получаваше. Тънкият му усет му подсказваше кога едно дело има изгледи за успех и кога не. Той бе като златотърсач, който надушва богатото находище: никога излишен труд, никога разточителство на време. Това бе неговата рецепта за успеха.

Джипси се примъкна.

— Не бива да се притесняваш от такива дреболии — рече той спокойно, — всичко е в идеален ред. Ще видиш колко добре съм оправил нещата. Върви машинката, повярвай ми!

— Да, вървяла е вчера може би, или завчера! — отвърна Джейсън, огорчен от прекаленото му самолюбие. — Междувременно половината от агрегатите са излезли от строя.

— Преувеличаваш, синко — подсмихна се Джипси. — Ако наистина нещо не работи, то това са някои второстепенни уреди, които съвсем спокойно могат да бъдат задействани ръчно. В края на краищата да управляващ такова корабче не е работа за всеки.

— Пет пари не давам за тая чест — викна Джейсън. — Натоварени ли са дървата и въглищата, за да запаля парната машина, пясъчният часовник пълен ли е, за да не сбъркам с една хилядна от секундата. Веднага ще напълня лампите с петрол.

Джипси се усмихна. Бръчиците по лицето му се сгъстиха.

— Разглезен си ти, синко. Който цял живот е летял с големите, бързи като светлината кораби, вече не му се иска да си цапа ръцете, а? Стана много важен. Имаш си всички удобства, сам си си господар, флиртуваш с хубавите женички.

Усмивката на Джипси замръзна, светлите му очи се вторачиха в Джейсън.

— Алфа Кентавър, Орион, отиване и връщане; четири звездички и хоп-кометовата опашка на врата, при това още нямаш четиридесет.

— Глупости — изръмжа Джейсън, — да не си мислиш, че ме е страх.

— Че защо да те е страх? — отвърна Джипси. — Транспортърът е готов за полет. Вярно, изглежда по-зле, отколкото е всъщност. Ти си единственият космонавт с опит, когото успяхме да намерим. Трябва да се отиде до Венера. Ако бях няколко години по-млад, щях да летя аз самият.

Джейсън не долови упрека.

— Добре де, добре, престани, стига вече — избухна той. — Само не казвай, че нямате подръка пилот, който да може да свърши тая работа.

— Напротив, синко, имаме — отвърна хладно Джипси. — Тези от аварийния флот. Можем да потърсим. Но тогава някой екипаж ще загazi поради липсата на авариен летец. Де да можеше сам господ да замести господин командира, а?

— Дяволът би бил по-подходящ — промърмори Джейсън смутено.

— Къде си се научил на това, синко? — попита угрижено Джипси. — Легиони учители са се старали да направят от тебе човек, а какво се е получило? Като че ли всички са сели в пустинята. Където не покълва нищо, нищо не покълва.

Думите на Джипси се настаниха като дявол в съзнанието на Джейсън. Той се опита да се отърси от това бreme, но то се бе вкопчило в него подобно на котка. Потръпна като кон, който трябва да бъде обзяден, и почувства, че ще се съгласи. Отказът му беше повече формален. Готовият за полет кораб вибрираше под краката му, прашният въздух трептеше, през вентилаторите се процеждаха мазни изпарения, обичайното неспокойствие завладя тялото му, но той все още не искаше да се почувства у дома си.

Джесън погледна стареца, който присви очи изненадан, а после и двамата избухнаха в неудържим смях, който бе прекъснат от внезапно трополене. Джейсън се вкамени. Беше странен шум, примесен с други, неопределени звуци.

— Какво е това? — прошепна той.

— Трябва да е Йохана — отвърна Джипси невъзмутимо.

Той тръгна по посока на шума и отвори една вентилационна клапа. Оттам изпадна Йохана. Целият в прах, той се претърколи пред краката на Джипси, съвзе се бързо и започна да се чисти. Преди Джейсън да даде израз на недоумението си, Джипси каза:

— Името му е Йохана. — Прикри смущението си зад усмивка. — Виждаш ли, жена ми искаше така. Нищо не можех да направя. Пък и няма значение.

Джейсън гледаше котарака като хипнотизиран.

— Хич да не ти минава през ум да го наричаш Йохан, синко. Няма да ти обърне внимание и ще има дълго да чакаш.

— Какво означава това? — У Джейсън се надигна смътно подозрение. Да не би този котарак също да лети? Не стига другото, ами и това животно, което клечи там в ъгъла, нахално ококорено като млад тигър с жълта козина и зелени очи. О не, на това веднъж завинаги трябва да се сложи край. Ако все пак той се захващаше с тази чудовищна ракета, правеше го от любов към професията. Но отгоре на всичко и този противен котарак — не, по този въпрос никой нямаше право да търси у него разбиране, дори при най-добро желание. — Вярвам, че после ще си го прибереш — заяви Джейсън с тон, нетърпящ възражение.

— Разбери — гласът на Джипси беше благ като на проповедник, — той живее тук, това е неговият дом. Свикнал е с тази обстановка. Би било нечовешко да го изхвърлим навън.

— Но ти въобще не мислиш за мене — възмути се Джейсън. — Ще се мъча да закарам тази смешна таратайка до Венера, а отгоре на това и да се грижа за някакъв див звяр.

— Кротък е като овчица — отбеляза Джипси, — подава дори лапичка.

Той повика котарака. Йохана изсъска гневно.

— Даже току-що уловен тигър не би могъл да бъде по-див — възкликна Джейсън. — По-добре ще бъде да си го прибереш. Би било неприятно на Венера да пристигнат само оглозганите ми кости. Предполагам, че ще се упрекваш.

С един скок Йохана се прехвърли на командния пулт и загледа Джейсън с интерес.

— А с какво се храни той? — попита Джейсън, който бе виждал котки само в зоопарка.

— Ти няма защо да се грижиш за това. Той се обслужва сам и ти спестява поставянето на капани за мишки. Освен това е чист.

По този начин Джипси задуши в зародиш и последния отчаян опит за съпротива на Джейсън, който се разкъсваше от колебания. Ако котаракът наистина ловеше мишки, към които той изпитваше непреодолимо отвращение, а той можеше да вярва на Джипси, вероятно щеше да му бъде от полза да вземе Йохана на кораба. Той потърка нерешително брадичката си и се замисли напрегнато.

— Бързо ще свикнеш с него — каза Джипси, който забеляза двоумението на Джейсън. — Освен това той е блестящ компаньон. Никога няма да скучаеш. — За тези думи Джейсън щеше да си спомни по-късно с горчивина. — Той е предан приятел, неотменим помощник в трудни ситуации. — Джипси се засмя дружески.

Котаракът се протегна и скочи в скута на Джейсън. Той потръпна и се вцепени. Не посмя да го избута. Котаракът застана на задните си лапички, опря предните на раменете на Джейсън и внимателно загриза ухото му. Не болеше. Джейсън имаше чувството, че е на гилотината, готов всеки момент да долови свистенето на секирата. По едно време Йохана замърка доверчиво в ухото му. После скочи на пода и изчезна в коридора. Джейсън си пое дълбоко въздух.

— Хареса те — увери го Джипси. — Ще се разбирате чудесно.

Джейсън, който повече не бе в състояние да се противопоставя, кимна примирено, готов да понесе всичко.

Няколко часа по-късно, когато се сбогуваха пред асансьора, Джейсън неочаквано попита:

— Правил ли си някога нещо без определена цел? Просто така, за удоволствие?

Джипси го погледна изненадано. Не бе очаквал такъв въпрос.

— Мисля, че това е въпрос на вътрешно убеждение. Някои искат непременно да знаят какво ги очаква, други живеят заради изненадата, която може да им донесе всеки следващ ден. Аз съм от втората категория. Винаги съм се наслаждавал на радостта от неочакваното.

— Но това не е ли в противоречие с планомерния начин на живот?

— Не — отвърна Джипси, — определено не! — Той махна на Джейсън. Асансьорът се понесе устремно и изчезна в дълбините.

— Дръж се, синко — извика Джипси от тъмното, — последния винаги го грози опасност. — Вятърът разнесе смеха му.

Спокойствието на нощта подейства благотворно на Джейсън. Сънят му бе дълбок и отморяващ.

Около час преди старта го събуди топъл глас, който приятелски го подкани да стане. Пожела му добро утро и му напомни за предстоящото пътуване. Той отвори очи. От екрана му се усмихваше млада дама и редеше утринния си поздрав. На креслото до масата забеляза Йохана. Бе подвил рунтавата си опашка около предните си лапички и мъркаше мелодично. Джейсън изключи младата дама, погледна строго котарака, при което мъркането секна, и попита:

— Как влезе тук? — В същия момент усети, че въпросът му е абсурден.

Стори му се, че чува: „Това въобще не те засяга.“ За негово учудване това странно явление не го разтревожи изобщо. Когато след три прикляквания отново погледна към креслото и не откри нито следа от котарака, реши с безразличие, че сънува и че вече няма да обръща внимание на жълтия котарак. „Тъй ами“ — помисли си той с облекчение. По-късно приготовленията за тръгването така го погълнаха, че забрави за странното начало на деня.

Стартът премина без усложнения. Сивият, многократно кърпен великан застана стабилно на огнената си струя и изчезна, бучейки, в слабата здрачевина на разпукващия се ден.

Корабът се подчиняваше на волята на новия си господар малко тромаво, като че ли първо трябваше да свикне с него, но опитният пилот бързо се нагоди към неговите особености. Двигателите работеха нормално, ускорението на кораба бе в рамките на допустимото. След като напусна атмосферата, Джейсън го увеличи до максимум. Подът започна леко да вибрира. Разнесе се слабо скърцане, но реактивният тласък не се промени, гравитационните генератори работеха безупречно.

Два часа по-късно Джейсън се отпусна доволен назад. Бе оставил зад себе си лунната орбита. След няколко несъществени корекции корабът легна на курс. Джейсън затвори очи и се заслуша в монотонния шум на сложния организъм около него. Напрежението от

последните часове не го бе уморило, много, той беше щастлив. Страхуваше се да се замисли откъде иде това чувство. Нещо съвсем незримо и нежно като паяжина го свързваше с онзи нов свят, в който Джипси бе стопанин. Джейсън се усмихна. Мисълта за оригиналния старик събуди у него доволство и спокойствие и той положи глава на пъстро тапицираната облегалка.

Изведнъж му се стори, че чува до себе си ясен глас: „Трябва да се обадиш на жена си, Джейсън.“ Учуди се на силата на внушението, което бе така ярко и натрапчиво, че той вече очакваше нетърпеливо връзката. Испита същото вълнение, както преди пет години, когато се бяха залюбили.

Поздравиха се нежно и когато тя заговори, Джейсън откри промяна в чертите ѝ. Струваше му се невероятно да се е променила толкова за краткото време от четири дни. Внезапно забеляза силно безпокойство, изписано на лицето ѝ, което бе до такава степен ново и изненадващо за него, че той почти се изплаши. А и нейното разочарование, че е тръгнал за Венера, бе по-различно от друг път — по-нежно, по-меланхолично. Може би лицето ѝ бе станало по-меко, тъгата ѝ по-дълбока, веселостта ѝ по-открита. Възможно ли беше незабелязано от него да се е променила до такава степен, че да е заприличала на пролетна река, която се отърсва от своето спокойствие.

Изненадан и объркан, той съобщи само най-важното за своята задача. Единствено за Джипси разказа подробно, почти с обич, като за приятел.

Тя го остави да говори, като му разрешаваше да се отклонява в случаите, когато му се искаше да избегне нещо неприятно. Лицето ѝ изразяваше радост, докато той говореше, а понякога дори се усмихваше в знак на одобрение към пътуването му до Венера. Не беше във възторг, но намираще този полет за необходим, а те щяха да се видят по-късно, да застанат един до друг, да легнат заедно — както винаги. Това беше хубаво.

Джейсън ѝ бе благодарен за мълчаливото ѝ разбиране и изведнъж му се прииска да ѝ разкаже нещо повече. Така последната част ст описанието му, в която Йохана играеше значителна роля, стана по-обширна, по-колоритна. Джейсън долови по развеселения израз на жена си цялата комичност на своето положение и когато свърши, също избухна в смях.

Тогава един глас до него каза меко, но натъртено:

— Престани най-накрая с това дърдорене. Вече сме във втората контролна зона. Време е да се обадиш в орбиталната станция!

— Какво има? — попита жена му. — Не си ли сам на борда?

Усмивката застина на лицето на Джейсън.

— Защо, сам съм — замънка той и се огледа предпазливо, като че ли очакваше самия Велзевул. Нямаше нищо необичайно. Само Йохана се беше настанил на командния пулт и си играеше с един превключвател.

— Няма нищо! — въздъхна Джейсън с облекчение. — Йохача е задействал случайно, докато играе, канала на орбиталната станция. Вероятно някой шегобиец е искал да ми припомни задълженията.

Сбогува се набързо. Когато образът на жена му изчезна от екрана, той взе пластмасовата чаша, от която току-що беше пил, запокити я гневно по Йохана и се обърна към радиостанцията, за да се заеме със задълженията си. Тъкмо щеше да започне обичайния си доклад, когато с крайчеца на окото си забеляза някакво движение. Едва успя да наведе глава, за да избегне връщащата се с голяма скорост чаша. Тя се удари в стената, която издрънча.

На екрана се появи очакващото лице на дежурния от орбиталната станция. Джейсън приключи набързо доклада си. Беше кратък, тъй като най-важните данни, включително и данните за собствените му физически функции, се предаваха и бездруго автоматично. Когато свърши, изключи и се озърна. Йохана беше изчезнал. Той потърси чашата си и я намери до входа, на пода. Изглеждаше съвсем нормално, лежеше катурната настрана, по бялото дъно имаше малко засъхнало кафе. Върна се замислен на мястото си и се опита да възстанови последните пет минути. Той действително бе хвърлил чашата и действително я бе намерил до вратата. Как ли беше попаднала там? Тъй като не искаше да повярва в някакво чудо, а нямаше основателна причина да се съмнява и в собствената си способност за възприятие, оставаше само едно разрешение: Йохана. Нещо не бе наред с котарака. Той внимателно стана и започна да претърсва залата. Но жълтия го нямаше.

Накрая Джейсън се отказа да го търси. Усети глад, тъй като от сутринта не бе хапвал нищо. Преди да влезе в малкото килерче, той си обу удобни чехли; изпита известно чувство на домашен уют.

Непосредствено зад входа се препъна в една ламарина. Беше от облицовката на тавана и лежеше насред пътя като загубена носна кърпа, изпомачкана и мръсна. Джейсън я вдигна, претегли я на ръка и огледа проучващо отвора над себе си. Оттам стърчаха тръби и кабели, които идеха от дълбините на кораба и отново изчезваха някъде. Очевидно винтовете се бяха разхлабили. Джейсън постави ламарината до стената и реши по-късно да се заеме с поправката.

Докато си приготвяше яденето, забрави ламарината.

Когато се върна в залата, Йохана се бе излегал лениво на седалката на втория пилот. Помещението бе изпълнено с тракане, дрънчене на метал и човешки викове. Шумът идеше от екрана, откъдето се излъчваше някакъв исторически филм. Йохана като че ли изпитваше удоволствие от това. Той не обърна внимание на Джейсън и продължи да следи с интерес действието. Джейсън не си спомни да е включвал развлекателната програма. Той сложи чашата и горещия тиган на пулта и с ловко движение хвана Йохана. Котаракът се остави без каквато и да е съпротива да бъде затворен в една ситно изплетена телена кошница с плътно затварящ се капак; по всяка вероятност тя бе още отпреди времето на гравитационните генератори.

Джейсън смяташе, че това е отличен затвор, удобен и сигурен. Йохана се сви на дъното и оттам продължи да следи борбата на живот и смърт между двата пиратски екипажа.

Доволен от успеха си, Джейсън се захвана с яденето. От време на време хвърляше по някой поглед към екрана.

Ядеше с апетит, отпиваше ароматичното кафе на малки глътки и съвсем забрави за това, кой би могъл да включи програмата.

Беше обичаен исторически кич, един от онези, които земната регионална програма излъчваше специално за пътуващите в Космоса. Наистина той не разбираше смисъла на това, но възприемаше дълги години безучастно „предаването за космонавти“, превръщайки принудата в предимство. Този път обаче той гледаше предлаганото с досада. Поклати глава, въздъхна и обра с коричка хляб мазнината от тигана.

Направи това толкова механично, та въобще не забеляза, че за първи път, откак бе пораснал, се връща към подобни варварски навици.

На крайцера земните жители обикновено се хранеха заедно с екипажа в белия салон, докато извънземните пътници ядяха според своите навици отделно. Поднасянето на отбрани ястия се съпровождаше от стимулираща храносмилането музика на интергалактически композитори, чийто избор командирът трябваше да предостави на съответната дама на масата. Подносите бяха сребърни, а приборите ръчно изработени от супер-звездни майстори. Снежnobели покривки се спущаха над кадифенозелени килими. Роботи-сервитьори сервираха с неназраплива любезност лакомства от Млечния път.

Джейсън се почувства сит и се уригна безцеремонно. Дори не си сложи ръката на устата.

— Прасе — каза някой отзад, но Джейсън не го чу поради нарасналия шум от филма.

Тъкмо когато бе решил да загаси програмата, смущение в звука прекъсна шумната сцена. Около две секунди филмовият герой, мускулест пиратски капитан, който тъкмо разшифроваше някакъв кодиран таен документ, се разхождаше като в театрална пантомима, след което продължи с леко хриплив глас: „Пух, туби горчица... на пасището, там има коа греш... ркуцакситекл, кицпадуахохелиотроф, перманентно аксиално, радиално, тежка беда, слънчево затъмнение... две черти кърма — огън.“

Докато продължаваше страният монолог, от време на време Джейсън долавяше как Йохана прави нещо в своя затвор. Джейсън не му обърна внимание, което после щеше да се окаже фатално.

Той ругаеше блудкавия филм и некачественото предаване. Същевременно беше доволен, че режисьорът не бе успял да удължи действието. Картината изчезна. Джейсън се надигна и погледна кошницата.

Това, което видя, го накара да настръхне. От мрежата бе отрязан квадрат със страна двадесет сантиметра и сложен точно до отвора. Кошницата беше празна. Жълтия бе предприел успешен опит за бягство.

Джейсън не повярва на очите си. Едва когато вдигна отрязаната мрежа и се поряза на един остър ръб, съмнението му се разсея. Йохана бе прегризал, явно без усилие и невероятно прецизно, двумилиметровата желязна тел.

Въпреки липсата на достатъчно опит с животни на Джейсън му беше ясно, че една котка никога не би могла да направи това. Още не се беше отърсил от изумлението си, когато някой в коридора засвири мелодията „Ах, мой мили Августин, всичко вече свърши...“

Пусна мрежата и се втурна към вратата. Коридорът беше празен. А и кой ли можеше да бъде там! Обля се в пот. Почувства се безсилен и безпомощен.

Погледът му преброди коридора, изведнъж си спомни за падналата ламарина. С изненада забеляза, че я няма там, където я беше оставил, и че се намира на първоначалното си място на тавана. Приблужи се, протегна се и разтърси краищата и. После отпусна ръка, погледът му я проследи като чуждо тяло; тя висеше голяма и тежка на рамото му. Разклати я. Китката му се залюля. Джейсън присви очи и погледна наляво, а после и надясно. Изображението на змията си беше на мястото. Едно натрапливо чувство се надигна от стомаха към цялото му тяло; не трябваше да яде толкова мазно.

Джейсън още не беше излязъл от тоалетната, когато от високоговорителя се разнесе приятен глас, който призоваваше командира да отиде в машинното отделение. Поканата бе повторена два пъти, после високоговорителят изпука. Канейки се да напусне помещението, той се отпусна на мястото, от което току-що бе станал. Нервна тръпка премина от върховете на пръстите му през ръцете до кожата на главата. Като че ли почувства пукота на електрически искри в косата си. Призрачен кораб, трижди проклет призрачен кораб!

Разбра, че ако остави нещата на самотек, отиването му в санаториум е сигурно. Стана решително и забърза към машинното.

Не можеше да намери друго обяснение, освен че Джипси е скрил някъде, може би със сериозни намерения, а може би за да му погоди номер, магнетофонна лента. Той искаше да я открие. Сега беше важно да реагира колкото се може по-нормално, за да запази здравия си разум. Той не трябваше да позволява повече на стареца да му погажда странните си номера. Нямахше да се остави да му играят по нервите, не. Джипси ще трябва да си потърси някой по-глупав от него. А после щеше да хване този звяр и да направи с него това, което си беше наумил.

Докато разсъждаваше така, в главата му изплуваха истории, разказвани с часове на самота по далечните астероидни станции,

истории за живи газове мъгли, пулсиращи планети, месоядни комети и хипнотизиращи лъчеви полета, които объркваха съзнанието на пилотите до такава степен, че корабите се разбиваха в мъртви отломъци, реещи се из Космоса, далеч от всяка цивилизация, докато не ги откриеха случайно след десетилетия с екипажи, заспали вечния си сън.

Джейсън се опита да се отърси от тези фантасмагории, но едно тъмно ъгълче на превъзбуденото му въображение не му даваше мира. Опита се да свърже събитията алгоритмично. Какво се беше случило? Всъщност нищо особено: смущение в телевизионното предаване, някъде някакъв вентил бе изпуснал, някаква незатворена врата бе изскърцала, но това беше стар кораб с един човек на борда, командира Джейсън, плюс един дресиран котарак. Телта на кошницата бе изтъняла от годините, а всичко друго бе плод единствено на превъзбудените му сетива. За останалото сигурно се бе погрижил Джипси, лукавият старец. Но какво ли целеше с всичко това?

Джейсън задейства аварийния изход на тежката предпазна преграда, която отделяше коридора от машинното отделение. Приплъзвайки се назад, стената освободи пътя. Нахлу топъл, влажен въздух. Сигурно стана поне тридесет и пет градуса. Джейсън се озърна. След няколко секунди се наложи да попие потта от челото си.

През полепналите с прах осветителни тела се процеждаше мътна светлина, топлото течение раздвижваше фини паяжини.

От един ъгъл падаше водна струя върху реакторна камера. При удара водата се разбиваше в бляскави пръски, оставяше тъмни следи зад себе си и потичаше на малки ручейчета надолу, за да изчезне някъде. Тя се изпаряваше от топлината на реактора.

Джейсън се зае да отстрани повредата. Работеше бързо, за да не трябва да остава дълго тук. След малко целия стана вир-вода. Съблече якето си, а после и ризата. Отначало ругаеше ожесточено, но скоро млъкна със същото ожесточение.

Дефектната тръба се изплъзна от ръцете му, падна зад арматурата и изчезна сред лабиринта на другите тръби.

Лицето и горната част на тялото му бързо се покриха с ръжда, вода и мърсотия. Той нямаше време да обърне внимание на това. Когато свърши, се задъхваше, а мускулите го боляха и отказваха да му служат. Навярно бяха минали часове.

След като затегна и последната гайка, инструментът се изтърколи от ръката му. Той седна на пода и подпря стената. Клепачите му бяха залепнали, устните изпръхнали и напукани. Приятна умора го накара да притвори очи. Тъкмо щеше да заспи в това състояние на блажено доволство, когато погледът му случайно попадна върху корпуса на реактора.

Там лежеше Йохана. Бе протегнал лапи пред себе си, отпуснатата му опашка бе леко подвита, той самият излъчваше абсолютно спокойствие.

Видът на шестглаво чудовище върху реактора не би могъл да потресе Джейсън по-силно. Погледът му помътня, подът под него се залюля. Изведнъж Йохана придоби образа на беззъб старец, който удивително приличаше на Джипси.

Търсейки опора, ръцете му опипваха наоколо. Изведнъж нещо меко попадна между пръстите му.

Джейсън не погледна какво има в ръката си. Изпълнен с гняв, той запрати снаряда към котарака. Една прозрачна кесия с меко, праховидно съдържание се пръсна с приглушен пукот на мястото, където току-що се бе излежавал Жълтия. Надигна се бял облак. Котаракът, който се беше спасил с мощен скок, изчезна в мъглата. Прахът засмъдя в носа на Джейсън. Разтърси го кихавица и той бързо напусна помещението.

Няколко часа по-късно, все още кихайки от време на време, той претърси ракетата. Огледът и на най-тъмните ъгълчета остана безрезултатен: Йохана не се появи.

Накрая Джейсън пропълзя през главната кабелна шахта. Вдигна се прах и той отново започна да киха. Стигнал на долния етаж, на път към камерата с хранителните запаси, реши да си отдъхне. Облегнал глава на скръстените си ръце, той се вираше обезкуражен в матовата здрачевина. Ако преди два дни някой му беше предсказал това положение, той сигурно би го зачеркнал от паметта си заради неуместната му шегга. Истина ли бе всичко това? Не, не, той трябваше да види Йохана, за да се убеди, че цялата тази история не е някакъв лош сън.

В този момент на около пет метра срещу него просветнаха две кръгли зелени котешки очи.

Нямаше място за размисъл. Джейсън отдавна бе решил да уреди тая работа тихо и кротко. Няколко пъти извика Йохана приятелски, докато един салют от мощна кихавица не му попречи да продължи.

— Тихо, глупак такъв — обади се Йохана ядосано. — Ще ми пропъдиш мишките.

Това вече бе прекалено. Много предпазливо, но решително той припълзя към Йохана, чийто силует се открояваше неясно на фона на стената.

— Стой си на мястото — просъска котаракът, — за да не ти се случи нещо. Трябва най-после да хвана няколко мишки.

— Какви мишки ще ловиш — възкликна Джейсън, — та ти въобще не си котка! Кажу най-сетне, какво си наистина?

— Разбира се, че не съм котка — отвърна Йохана, — а котарак. — На последната дума наблегна с особено достойнство.

— Престани да ме лъжеш — каза Джейсън и се придвижи незабелязано малко по-напред, за да може да наблюдава Йохана по-добре. Действително говореше Йохана. Джейсън видя ясно как устата му се отваря. Това бе невероятно.

— Аз въобще не мога да лъжа — изфуча Йохана. — Само хората могат.

— О, ти се смяташ за нещо по-висше! — прошепна силно Джейсън и отново се примъкна напред.

— Не дрънкай глупости — отвърна Йохана остро. — Разликата е в това, че при мене действа логическата мисъл, а при вас по неведоми пътища логическите връзки са се разхлабили.

На Джейсън не му се слушаха повече дръзките наглости на Йохана и той реши да сложи край на това положение. Но сега нямаше време за размисъл.

Йохана обаче прозря намеренията му.

— Изчезвай! — изсъска той злобно.

— Ще видим.

— Нищо няма да видим — отвърна Жълтия, — пречиш ми на работата. Имам и по-сериозни задачи от тази да ловя мишки. В края на краищата доста напрегнато е да се лети с тебе. Постоянно трябва да ходя по петите ти.

— О — възкликна Джейсън гневно, — *ти* се грижиш за мене.

— Ами да — осмели се да твърди Йохана.

— А не е ли по-скоро обратното? Не трябваше ли аз да те прогоня от командния пулт, когато си играеше с превключвател, който не бива да докосваш? Не те ли изгоних и от реакторното помещение, за да не направиш някоя беля и там?

— Добре, а кой ти напомни, че е крайно време за доклада? Кой забеляза повредата в машинното отделение и те уведоми?

— Значи моят малък ангел-хранител се е погрижил да ме събуди преди старта, така ли? — каза иронично Джейсън.

— Ами да. Още от първия миг знаех, че не трябва да те изпускам нито за момент из очи.

— Ха, ха, ха — Джейсън се разсмя необуздано. — Абракадабра, велики боже, накарай слънцето да залезе, а дъгата да се появи, ха, ха — Джейсън се валяше в прахта, смеейки се.

— Пфф — изпуктя Йохана, — типична проява. Ти си и ще си останеш глупак.

— Няма да ти позволя да ме обиждаш — опълчи се Джейсън. — Затвори си дрънкалника, безполезно създание. Излови поне мишките, ако въобще можеш да вършиш нещо. И без това за друго не ставаш.

— За тебе щеше да бъде фатално, ако от самото начало на пътуването не бях поправял навреме малките ти пропуски. Но подобни дреболии ти, разбира се, не забелязваш — каза Йохана подигравателно.

В главата на Джейсън нахлу кръв. Той се опита да запази самообладание.

— И откога котките говорят? Това противоречи на всякакви природни закони.

— Приеми или си представи, че е нормално — каза Йохана. — Като човек би трябвало да имаш въображение. Ето сега имаш възможност да го използваш.

Джейсън се почувства страшно унижен. Досега никой не бе се отнасял към него така несериозно, както тази странна котка. Грижливо пазеното самообладание се пропука.

— Не си ти този, който ще ми казва кога и как да използвам въображението си.

— Тогава ме остави на мира — отвърна Йохана нахакано.

Постепенно у Джейсън се зароди съмнението, че Йохана не е феномен, а реално явление. Точно това правеше положението толкова

гротескно.

Той забрави неудобната си поза и се опита да докаже на котарака, че е най-обикновено изкуствено създание, един презрян кибернет.

— Признай — обърна се той към Йохана, — че си само един обикновен електронен мозък.

Жълтия упорито отричаше. Бил истински котарак, заяви той, макар че владее човешкия език и в известна степен можел да се нарече интелigentен. Да, той дори твърдеше, че ако се подложи на биологичен преглед, в черепа му ще открият котешки мозък, както и тупкащо котешко сърце, чисто и просто атрибутите на един жив организъм.

Накрая Йохана заяви оперено, че не му е работа да убеждава Джейсън, той можел да си мисли за него, каквото си ще, но си оставал безнадежден случай на глупостта.

По време на кавгата Джейсън се бе придвижил незабелязано напред и сега той посегна светкавично към котарака.

Ръката му се удари в стената на шахтата. Йохана бе изчезнал сред хаоса от прибори и уреди. От тъмнината се разнесе подигравателен глас, който призоваваше Джейсън да не се ядосва прекалено много, иначе на лунната станция биха могли да го сметнат за болен, ако измерят наднормените стойности на биотоковете му.

— Овладей се! — извика котаракът някъде из непристъпния лабиринт от кабели. След това Джейсън бе обгърнат от дълбока тишина.

Жлъчната ирония на Йохана го бе изкарала от кожата му. Той закрепя непристойни обиди по адрес на Йохана, от които най-безобидната бе „гадно добиче“.

Каквото и да бе Йохана — експеримент на някой луд, или пък лош сън, или дори човешко творение или машина, — всичко това приличаше на кошмарна халюцинация. Без значение дали беше апарат или организъм, Йохана реагираше като човек. Иронията му беше толкова човешка, колкото бяха конкретни и аргументите му. Йохана, котаракът-човек. Това бе толкова невероятно, че парализира мисълта на Джейсън.

Дали пък Йохана не бе играчка? Средство за убиване на времето? Струваше му се по-правдоподобно Йохана да е замислен като котва

при нужда. Не са искали да го оставят безпомощен на разпадащия се кораб, помисли си Джейсън с ирония.

Както бе казал Джипси: „... незаменим помощник в трудни ситуации, предан приятел.“

Джейсън се усмихна горчиво. Не, това не можеше да бъде истина. По-скоро Джипси си бе направил лоша шега, за да го поизпита. Спомни си с неприятно чувство първоначалната си арогантност спрямо стареца. Ето че сега трябваше да плаща. Завладя го нещо като срам, дори нещо повече, той бе смутен от самия себе си.

През целия следващ ден Йохана не се появи — изглежда, беше обиден.

„Проклетият звяр иска вероятно да докаже на всяка цена своята незаменимост. Нека! Ще му покажа, че и без него всичко върви добре, ако не и по-добре“ — закани се Джейсън.

Всичко бе ясно, нещата отново си бяха неотменно по местата. Нямахше защо да се страхува, че някое подивяло чудовище ще му подложи коварно крак или че ще срещне говореща котка.

Часът на виденията бе отлетял; часовникът вече не разговаряше с пода за времето, креслото вече не декламираше стихотворения. Всеки предмет, всяка гайка, всеки атом си имаше своя функция, определена от човека, ѝ си я изпълняваше.

Джейсън си подсвиркваше весело. Изчисленията на курса бяха точни до милиметър. Наля си един коняк и го изпи с наслада.

Десет минути по-късно лежеше на леглото си и хъркаше; напрежението през деня го бе уморило. Спеше дълбоко, без сънища.

Опасенията му, че през нощта Йохана отново ще се появи, не се оправдаха. Закуси успокоен. Имаше чудесен апетит и яде повече от обикновено.

Космическият кораб се приближаваше към целта си. Нищо вече не можеше да му попречи. Всички страхове се бяха изпарили. Корабът храбро бе издържал.

Джейсън погали нежно облегалката на креслото. Погледът му преброди олющените стени и той си спомни за намерението си да боядиса главния коридор.

След като разчисти съдините, извади боя и четка и започна да боядисва в бледо синьозелено.

Работата напредваше. Той се приближаваше бързо към края. Преди да замаже главата на змията, отстъпи назад, за да обхване с поглед цялата стена.

Чудовището плуваше в море от прозрачна синьозелена вода.

За свое учудване установи, че цапаницата вече не го дразни. Напротив, цветовете ѝ се вместиха хармонично в общата повърхност, раздвижваха я. Опашката на змията се извиваше закачливо край непристойната девица.

Джейсън прибра бояджийските принадлежности; да го довършва, който иска!

Тъй като беше време да провери товара преди пристигането, Джейсън се отправи към хладилните камери. Там отвори една малка вратичка, която се отмести едва-едва и изскърца противно. На пода откъм вътрешната страна се изсипа лед и ръжда.

Преди да влезе, той се обърна. Погледът му попадна в един тъмен ъгъл на коридора. Изтръпна. После се усмихна облекчено на видението си. Бе помислил, че вижда Йохана, но това беше само сянка, която имаше формата на извито котешко тяло.

Успокоен, Джейсън тръгна по заскрежените стъпала към долната част на хладилната камера. Зад него люкът се върна в първоначалното си положение, така че нахлуването на топъл въздух спря. Остана само един процеп, който бе запълнен с лед и ръжда.

Намираше се в едно от складовите помещения, в които се съхраняваха замразените свине. Всичко бе наред.

Джейсън изпълзя нагоре. Температурата беше поне двадесет градуса под нулата. Не бе облякъл топли дрехи и зъзнеше.

Вратата пак заяде. С големи усилия той успя да я отвори няколко сантиметра, след което стоманената преграда остана като закована. Буташе я безуспешно. Опита се да я затвори отново. Напразно. Тя не мръдна на милиметър нито напред, нито назад.

Въпреки студа по челото му избиха капчици пот. Прегледа вратата, но не откри защо заяжда.

Пред лицето му се носеше бяло валмо влажен дъх, разкъсваше се от поривистите му движения, правеше му път.

Проклетата железария! Намери парче от тръба и се опита безуспешно да го използва като лост. Изпълнен с гневно отчаяние, той блъсна вратата с цялата си тежест. Никакъв ефект!

Студът пронизваше тялото му през тънките дрехи. Джейсън се изнерви. Опита се да надвие паниката си. Трябваше да излезе оттук на всяка цена. Спокойствие, само да запази спокойствие! Върховете на пръстите му изтръпнаха, носът му заприлича на ледена шушулка. Блъскаше по вратата — бе твърде масивна, за да има резонанс. Юмрукът го заболя за момент, но студът му подейства като упойка.

В задната си част камерата имаше и друг изход. Джейсън се свлече по стъпалата, почти се срина, но този изход също бе затворен откъм вътрешността на кораба. Примирен, тръгна обратно и отново започна да се бори с горната врата, докато силите му го напуснаха. Студът скова мускулите му, пръстите едва-едва се отвориха, за да пуснат ледената дръжка.

Обезкуражен, Джейсън се сви на кълбо, обгърна раменете си с ръце. Крайниците му изтръпваха бавно, вече не ги чувстваше; светът около него бавно избледняваше. Животът вече едва мъждееше в него. Не чуваше нищо отвън. Сам ли беше? Не скърца ли нещо там? Вслуша се. Къде ли можеше да е Йохана? Не, той нямаше право да го остави да пукне тук.

Повикай го, Джейсън, повикай го! Ако някой може да ти помогне, това е той. Хората са далеч, твърде далеч, за да те чуят.

Не, Йохана не е злопамятен.

Обидил ли си го с нещо? Не. Той те обиди със своето високомерие; зовът ти за помощ ще затвърди превъзходството му.

Лицето на Джейсън се изкриви в гримаса. Не би се унижил толкова, никога! Чувстваше, че може да си помогне сам, искаше да се наслади на триумфа от успеха.

Джейсън надделя слабостта. Изправи се с усилие и се опита да се размърда, за да се съживи. Но мястото пред вратата беше тясно. Долу беше още по-студено, така че остана до процепа, от който нахлуваше топлина, и се опита да запази поне пръстите си от измръзване, като ги огряваше с дъха си. След малко се отказа: нямаше смисъл. Тогава му хрумна да провери едната си ръка и единия крак през малкия процеп, за да ги съживи от топлината в коридора.

Поддържа ги известно време, но когато поиска да смени положението, за да стопли другите крайници, кракът му се заклеци. Дърпа го, докато кожата му се охлузи и потече кръв, но силите му се изчерпаха. Нима това беше неговата кръв, неговият крак, неговата глава, управлявани от една воля? Колко време беше изминало?

Тук нищо не се променяше, единствено неудържимото измръзване на тялото му бе доказателство за това, че времето тече.

Опита се да си припомни откога е тук. Успокои се напълно. Ако не искаше да потъне постепенно в царството на смъртта, трябваше да капитулира. Всичко друго губеше значение.

— Йохана — прошепна той, — Йохана, помогни ми!

Той можеше със сигурност да му помогне. Може би щеше да му се присмее, да му се подиграе иззад процепа, но във всеки случай този дяволски котарак би могъл да го измъкне.

Джейсън затвори очи. Въпреки студа жена му се усмихваше. А беше толкова зиморничава. Трябваше да се облечеш по-топло, искаше да ѝ каже той, тук е студено. Но устните му промълвиха името на Йохана.

Преди да загуби съзнание, той си помисли, че на Венера твърде късно ще разберат какво се е случило.

Идваше бавно на себе си. Тъй като се връщаше отвъд голямата граница, бе необходимо доста време, докато усети напълно тялото си.

Пред очите му изплуваха образи в лепкава бяла течност. Те се издигаха подобно на въздушни мехури нейде издълбоко и излизаха на повърхността несигурно.

Чу някакъв глас да пита:

— Как е, ледена шушулке?

Някой каза:

— Разбра ли всичко, синко?

Разпозна ги, вече бе чувал тези гласове, спомни си за предишния си живот. Учуди се малко, тъй като не очакваше възкресението си. Как бе попаднал тук?

Мелодичното мъркане на Йохана го приспа. Беше му благодарен за това. Пък дори и да бе самият дявол.

Когато отново дойде на себе си, чу Раquel да му прошепва:

— Трябва да ти кажа все пак: действал си прибързано. Йохана никога не е бил принуждаван да решава сам. Можеше да се получи

фал.

— Напротив — обади се Джипси раздражено. — Без Йохана щеше да се получи фал. Познавам го достатъчно и можех да преценя възможностите му.

— Но ти постави в опасност живота на Йохана. Той е единственият екземпляр от този вид.

— Коста ми го подари, преди да умре.

— Той е негов експеримент. Трябваше да го предадеш на компетентните служби.

— Исках първо да разбера каква е цялата тая работа около него — защитаваше се Джипси упорито.

— И сега, когато разбра, какво смяташ да правиш? — вметна Йохана иронично.

— Още не зная, страхувам се...

— От какво? — попита жената на Джейсън.

— От последиците. Йохана вече не е животно.

— Трябваше да ме послушаш — упрекна го Раquel, — Йохана принадлежи на специалистите.

— Карате се за този, дето духа — каза Йохана. — Аз сам ще реша какво ще стане с мене.

Настъпи пауза. Джейсън не посмя да отвори очи напълно. Раquel каза тихо:

— Може би сте прави, аз не мога да решавам вместо него. Много е дръзко от моя страна. Йохана очевидно има собствен разум.

— Точно това исках да докажа. Йохана повече не може да бъде само безучастен изпълнител на човешка воля. Действал е разумно, когато е включил аварийния пилот.

— Нямам в какво да се упрекна — каза Раquel. — Корабът издържа дори и на твърдото кацане.

— Постъпил си правилно — каза жената на Джейсън. — Ако не беше толкова сериозно положението, всички тези странни обстоятелства, довели до нещастieto с Джейсън, щяха да бъдат смешни.

В гласа на Раquel прозвуча облекчение:

— Не забраних категорично на Джипси да изпрати Йохана, въпреки че имах известни опасения. Положението с Джейсън и без това бе твърде напрегнато. Доста е твърдоглав.

— Престанете да се карате — измяука Йохана и се сви в скута на Джипси. Явно за него темата бе изчерпана.

Джейсън, който досега бе само наблюдател, така прихна в смях, че всички присъстващи, с изключение на Йохана се стреснаха.

Раquel и Джипси се хвърлиха да се прегръцат. Поздравяваха се така възторжено, като че ли възвръщането на Джейсън към живота бе техен личен успех. Държаха се за раменете така, сякаш щяха да се — разкъсат взаимно.

— Видя ли — крещеше Джипси, — успяхме, а победителите не ги съдят.

— Та аз никога не съм имал нищо против.

— Но ти се струваше твърде рисковано!

Смяха се, докато Раquel, задавяйки се, се мъчеше да си поеме дъх.

— Изчезвайте най-после — извика Джейсън. — Пречите!

Джипси подаде още веднъж глава през вратата, смигна, погледна жената на Джейсън и каза:

— Чакаме ви долу. Лекарят разреши, дъще.

В стаята беше тихо. Чуваше се само дишането на двамата. Въпреки това тишината беше съвършена.

Йохана изчезна през откренатата врата така безшумно и незабелязано, както само животните могат да правят това.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.